

WYSOKI PRZEDSTAWICIEL UNII
EUROPEJSKIEJ DO SPRAW
ZAGRANICZNYCH I POLITYKI
BEZPIECZEŃSTWA

Bruksela, dnia 21.12.2012
JOIN(2012) 39 final

2012/0370 (NLE)

Wspólny wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie ustaleń dotyczących zastosowania przez Unię klauzuli solidarności

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Art. 222 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) zawiera nowy przepis stanowiący „klauzulę solidarności”. Na podstawie tego przepisu Unia i jej państwa członkowskie działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli jakiegokolwiek państwo członkowskie stanie się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka. Zgodnie z art. 222 ust. 3 zdanie pierwsze, Komisja oraz wysoki przedstawiciel muszą wysunąć wspólny wniosek, na podstawie którego Rada podejmuje decyzję określającą warunki zastosowania przez Unię klauzuli solidarności. Parlament Europejski jest informowany.

Z uwagi na szeroki zakres artykułu Traktatu, ustalenia dotyczące zastosowania klauzuli solidarności obejmują wiele obszarów polityki i instrumentów, m.in. strategię bezpieczeństwa wewnętrznego UE¹, unijny mechanizm ochrony ludności oraz Instrument Finansowy Ochrony Ludności², Fundusz Solidarności UE³; inicjatywę na rzecz bezpieczeństwa zdrowia w przypadku poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia⁴, struktury reagowania kryzysowego i analiz w Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych (ESDZ) oraz uzgodnienia UE dotyczące koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych w Radzie. Ustalenia te są również spójne z ustanowieniem europejskiej przestrzeni sprawiedliwości w Unii.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

Państwa członkowskie wniosły cenny wkład w przygotowanie wniosku, odpowiadając pisemnie na listę pytań przygotowanych wspólnie przez Komisję i ESDZ. Przedstawiciele państw członkowskich prowadzili także dyskusje na forum różnych organów Rady, m. in. na forum Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa, Stałego Komitetu Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komitetu Koordynacyjnego w dziedzinie Współpracy Policji i Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych oraz Komitetu Wojskowego.

Parlament Europejski wniósł również bardzo użyteczny wkład, przyjmując rezolucję w sprawie klauzul wzajemnej obrony i solidarności UE: wymiaru politycznego i operacyjnego⁵.

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 listopada 2010 r. „Strategia bezpieczeństwa wewnętrznego UE w działaniu: pięć kroków w kierunku bezpieczniejszej Europy”, COM(2010) 673 final.

² Decyzja Rady ustanawiająca wspólnotowy mechanizm ochrony ludności (przekształcenie), 2007/779/WE, Euratom; decyzja Rady ustanawiająca Instrument Finansowy Ochrony Ludności, 2007/162/WE, Euratom.

³ Rozporządzenie Rady (WE) Nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej.

⁴ Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia, COM(2011) 866 final.

⁵ 2012/2223 z 22.11.2012 r.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Celem wniosku jest zgodność z art. 222 ust. 3 który wymaga, aby Komisja i wysoki przedstawiciel przedłożyli Radzie wniosek w sprawie ustaleń dotyczących zastosowania przez Unię klauzuli solidarności. Wniosek określa zakres geograficzny, mechanizm uruchomienia oraz ustalenia w zakresie reagowania na szczeblu Unii.

Wniosek uwzględnia uzgodnienia dotyczące koordynacji w Radzie i jest z nimi spójny (na postawie uzgodnień UE dotyczących koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych), zgodnie z art. 222 ust. 2.

Uwzględniając art. 222 ust. 4, we wniosku określa się ustalenia co do: (i) zintegrowanej oceny zagrożenia i ryzyka na poziomie Unii, która posłuży jako podstawa do przeprowadzania regularnej oceny przez Radę Europejską oraz (ii) środków gotowości przedsięwziętych przez Unię i państwa członkowskie, na podstawie wytycznych Rady Europejskiej.

Klauzula dotyczy klęsk lub katastrof oraz ataków terrorystycznych na terytorium UE, niezależnie od tego, czy mają one miejsce na lądzie, morzu lub w powietrzu. Ma ona zastosowanie niezależnie od tego, czy kryzys powstał w UE, czy poza jej granicami. Klauzula ta ma również zastosowanie do statków (na wodach międzynarodowych) oraz samolotów (w międzynarodowej przestrzeni powietrznej) lub infrastruktury krytycznej (takiej jak morskie instalacje naftowe i gazowe), znajdujących się w jurysdykcji państwa członkowskiego.

Dotyczy ona również wszystkich struktur reagowania kryzysowego na poziomie UE. Biorąc pod uwagę wewnętrzny wymiar unijny klauzuli, większość właściwych struktur znajduje się w Komisji (DG ECHO, HOME, SANCO, TAXUD itp.) lub w zdecentralizowanych agencjach UE (FRONTEX, ECDC, Europol, EMSA, EFSA, EMA itp.). Europejska Służba Działań Zewnętrznych dysponuje strukturami rozporządzającymi oceną sytuacji, informacjami w zakresie danych wywiadowczych lub spraw wojskowych⁶, jak również siecią przedstawicielstw, które mogą pomóc przeciwdziałać zagrożeniom oraz klęskom lub katastrofom na terytorium państw członkowskich lub sytuacjom kryzysowym o wymiarze zewnętrznym. Koordynacja i wymiana informacji pomiędzy Komisją a ESDZ i odpowiednimi agencjami będą się odbywać w ramach spotkań zwołanych przez Komisję w celu przygotowania proponowanych środków reagowania kryzysowego.

Ustalenia dotyczące zastosowania klauzuli solidarności nie zastępują żadnych istniejących instrumentów lub obszarów polityki ani szczególnych procedur ich uruchomienia. Stanowią one ogólne ramy w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń lub szkód, które przekraczają zdolności do reagowania dotkniętego nimi państwa członkowskiego (państw członkowskich). Aby zwiększyć wydajność oraz uniknąć powielania struktur i funkcji, przyjęto podejście sieciowe. Najwłaściwsze centrum reagowania kryzysowego UE dla każdej sytuacji kryzysowej będzie stanowić centrum i punkt kontaktowy dla państw członkowskich („środek ciężkości”), wspierane przez pełne spektrum wyspecjalizowanych służb.

Wniosek przewiduje, że UE powinna działać jedynie w wyjątkowych okolicznościach oraz na wniosek władz politycznych danego państwa członkowskiego, które nie jest w stanie sprostać rzeczywistemu lub mającemu nastąpić atakowi terrorystycznemu czy klęsce żywiołowej lub katastrofie spowodowanej przez człowieka.

⁶ Takimi jak Centrum Analiz Wywiadowczych UE, Sztab Wojskowy UE i Centrum Sytuacyjne UE.

Dotknięte klęską lub katastrofą państwo członkowskie może powołać się na klauzulę solidarności i zgłasza wniosek Komisji, jednocześnie powiadamiając prezydencję Rady.

Właściwe organy dotkniętego klęską lub katastrofą państwa członkowskiego niezwłocznie kontaktują się z Centrum Reagowania Kryzysowego Komisji, które będzie pełniło funkcję początkowego jednolitego punktu kontaktowego działającego 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu na poziomie służb dla Unii.

Po powołaniu się na klauzulę solidarności Komisja oraz wysoki przedstawiciel, stanowiąc zgodnie z ustaleniami określonymi w niniejszej decyzji:

- w pierwszej kolejności identyfikują i uruchamiają wszystkie instrumenty Unii, które mogą być pomocne w reakcji na daną sytuację kryzysową. Obejmują one wszystkie instrumenty sektorowe, operacyjne lub polityczne, które leżą w ich gestii. Ponadto Komisja i wysoki przedstawiciel muszą wskazać instrumenty i środki wchodzące w zakres kompetencji agencji unijnych oraz zaproponować ich wykorzystanie;
- następnie, w ścisłej współpracy z państwem członkowskim dotkniętym sytuacją kryzysową, oceniają, czy istniejące instrumenty są wystarczające, czy też wymagane jest dodatkowe wsparcie, uzupełnione, w stosownych przypadkach, pomocą finansową z Funduszu Solidarności UE;
- w stosownych przypadkach przedkładają Radzie wnioski dotyczące decyzji operacyjnych w celu wzmocnienia istniejących mechanizmów, decyzji państw członkowskich w sprawie środków wyjątkowych nieprzewidzianych w istniejących instrumentach; koordynacji polityki i wymiany informacji; środków operacyjnych lub środków wspierania szybkiej reakcji państw członkowskich.

W razie konieczności wsparcia wojskowego, innego niż wsparcie przewidziane już w ramach mechanizmu ochrony ludności, wysoki przedstawiciel składa oddzielny wniosek zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatu.

Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych będą opracowywać wspólne, zintegrowane sprawozdania z oceny sytuacji. Sprawozdania te będą sporządzane przez Centrum Reagowania Kryzysowego lub wyznaczone centrum operacyjne, we współpracy z Centrum Sytuacyjnym UE, w oparciu o wkład różnych centrów rozporządzających oceną sytuacji oraz centrów zarządzania kryzysowego państw członkowskich, Komisji, ESDZ, agencji UE i właściwych organizacji międzynarodowych. Będą udostępniane państwom członkowskim, aby wspierać mechanizmy koordynacji i przyczyniać się do podejmowania decyzji na szczeblu politycznym w Radzie.

Centrum Reagowania Kryzysowego będzie początkowo działało jak jednolite centrum operacyjne na poziomie unijnym. Komisja, w porozumieniu z wysokim przedstawicielem, może następnie wskazać inne centrum, bardziej kompetentne do realizacji tego zadania, biorąc pod uwagę charakter sytuacji kryzysowej. Wyznaczone centrum operacyjne będzie pełniło rolę głównego punktu kontaktowego dla państw członkowskich. Będzie ono koordynować działania operacyjne oraz przygotowanie wspólnych sprawozdań z oceny sytuacji.

Po powołaniu się na klauzulę prezydencja może podjąć decyzję o uruchomieniu uzgodnień UE dotyczących koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych oraz zidentyfikowaniu najbardziej odpowiednich rozwiązań dotyczących trybu szybkiej konsultacji i procesu podejmowania decyzji w Radzie, zgodnie ze zobowiązaniem państw członkowskich do pomocy na podstawie art. 222 ust. 2. Wsparcie działań w ramach uzgodnień UE dotyczących koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych zapewniane jest przez Sekretariat Generalny Rady, Komisję i ESDZ.

Począwszy od 2015 r. Komisja i wysoki przedstawiciel będą regularnie sporządzać wspólne sprawozdanie ze zintegrowanej oceny zagrożenia i ryzyka na poziomie unijnym. Sprawozdanie to będzie się opierać na ocenach zagrożenia i ryzyka, które są obecnie kompilowane w różnych sektorach (zajmujących się terroryzmem, przestępczością zorganizowaną, ochroną ludności, zdrowiem, zmianą klimatu i ochroną środowiska). Będzie się w nim uwzględniało w szczególności monitorowanie, interpretację i wymianę informacji dostarczanych przez państwa członkowskie (za pośrednictwem istniejących sieci sektorowych lub centrów kryzysowych), agencje UE oraz właściwe organizacje międzynarodowe. Sprawozdania z zintegrowanej oceny zagrożenia i ryzyka będą stanowić podstawę do przeprowadzania regularnej oceny przez Radę Europejską.

Podstawa prawna

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 222 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Zasada pomocniczości

Wniosek przewiduje, że UE powinna działać jedynie w wyjątkowych okolicznościach oraz na wniosek władz politycznych państwa członkowskiego, które nie jest w stanie sprostać sytuacji.

Zasada proporcjonalności

Niniejszy wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonych celów klauzuli. W tym celu przewiduje się w nim właściwe wykorzystanie wszystkich już istniejących unijnych instrumentów pomocy.

Wspólny wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie ustaleń dotyczących zastosowania przez Unię klauzuli solidarności

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 222 ust. 3 zdanie pierwsze,

uwzględniając wspólny wniosek Komisji Europejskiej oraz wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niniejsza decyzja dotyczy zastosowania przez Unię klauzuli solidarności. Należy jednak dążyć do zapewnienia spójności i komplementarności działań Unii z innymi formami pomocy, jakiej mają udzielić państwa członkowskie zgodnie z art. 222 ust. 2 Traktatu i deklaracją 37 załączoną do Traktatu, która stanowi, że państwo członkowskie ma prawo wyboru najbardziej odpowiednich środków w celu wypełnienia przez nie obowiązku solidarności w stosunku do innego państwa członkowskiego.
- (2) Zastosowanie przez Unię klauzuli solidarności: opiera się w miarę możliwości na już istniejących instrumentach; zwiększa skuteczność poprzez poprawę koordynacji i unikanie powielania; nie wymaga do działania dodatkowych środków; zapewnia państwom członkowskim prosty i jasny punkt kontaktowy na szczeblu unijnym z poszanowaniem kompetencji instytucjonalnych każdej instytucji i służby.
- (3) Niniejsza decyzja odnosi się do szeregu instrumentów politycznych, w szczególności do: strategii bezpieczeństwa wewnętrznego Unii Europejskiej; unijnego mechanizmu ochrony ludności Unii Europejskiej; Funduszu Solidarności Unii Europejskiej, decyzji w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz struktur powstałych w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.
- (4) Uzgodnienia dotyczące koordynacji państw członkowskich w Radzie powinny opierać się na uzgodnieniach UE dotyczących koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych (zwanym dalej „CCA”), zmienionych w wyniku upoważnienia Rady i jej późniejszych konkluzji⁷, mówiących że: „należy zapewnić spójność pod względem zastosowania klauzuli solidarności”; „uzgodnienia będą opierać się na znanych stałych procedurach Rady, a nie na ustanowionych z góry

⁷ Konkluzje Rady ds. WSiSW z dnia 1.6.2006 r., dok. 9409/06, konkluzje COREPER z dnia 10.12.2010 r.; konkluzje COREPER z dnia 23.11.2011 r. i z dnia 30.5.2012 r.

grupach ad-hoc”; „uznaje się znaczenie Komórki Zintegrowanej Orientacji Sytuacyjnej”.

- (5) Należy wyraźnie zdefiniować zakres geograficzny ustaleń dotyczących zastosowania klauzuli.
- (6) W odniesieniu do walki z terroryzmem⁸, istnieją różne instrumenty służące wzmocnieniu ochrony infrastruktury krytycznej w sektorze energii i transportu⁹; zacieśnianiu współpracy między organami ścigania, wspomaganiu zapobiegania radykalizacji postaw oraz ograniczaniu dostępu terrorystów do funduszy, jak również do materiałów wybuchowych i chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych¹⁰.
- (7) Należy określić na poziomie Unii, w oparciu o wniosek na wysokim szczeblu politycznym zainteresowanego państwa członkowskiego lub państw członkowskich, mechanizm uruchomienia ustaleń dotyczących zastosowania przez Unię klauzuli solidarności, wspierany przez pojedynczy punkt kontaktowy na poziomie Unii.
- (8) Ustalenia w zakresie reagowania na poziomie Unii powinny przyczynić się do zwiększenia skuteczności poprzez wzmocnienie koordynacji w oparciu o istniejące instrumenty.
- (9) Mechanizm ochrony ludności¹¹ ułatwia ściślejszą współpracę państw członkowskich i Unii w dziedzinie ochrony ludności. Wniosek Komisji dotyczący unijnego mechanizmu ochrony ludności¹² przewiduje ustanowienie Centrum Reagowania Kryzysowego (zwanego dalej „CRK”), które zapewni zdolność operacyjną 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu i służyć będzie państwom członkowskim oraz Komisji.
- (10) Europejska Służba Działań Zewnętrznych dysponuje strukturami rozporządzającymi informacjami w zakresie danych wywiadowczych lub spraw wojskowych (takimi jak Centrum Analiz Wywiadowczych UE, Sztab Wojskowy UE i Centrum Sytuacyjne UE), jak również siecią przedstawicielstw, które mogą również ułatwić przeciwdziałanie zagrożeniom oraz klęskom lub katastrofom na terytorium państw członkowskich lub sytuacjom kryzysowym o wymiarze zewnętrznym.
- (11) Centrum analizy strategicznej i reagowania ustanowione w 2011 r. w Dyrekcji Generalnej do Spraw Wewnętrznych Komisji zajmuje się oceną ryzyka i sytuacji kryzysowych dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego Unii, w tym związanych z terroryzmem, a także zarządzaniem nimi.

⁸ Definicja terroryzmu zgodna z definicją zawartą w decyzjach ramowych Rady w sprawie zwalczania terroryzmu z 2002 r. i 2008 r. (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3, Dz.U. L 330 z 9.12.2008, s. 21).

⁹ Jak określono w dyrektywie Rady 2008/114/WE z dnia 8.12.2008 r. w sprawie europejskiej infrastruktury krytycznej (Dz.U. L 345 z 23.12.2008).

¹⁰ Komunikat Komisji „Unijna polityka przeciwdziałania terroryzmowi: najważniejsze osiągnięcia i nadchodzące wyzwania” (COM(2010)386 final z 20.7.2010). Następnie podjęto takie działania, jak wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wprowadzania do obrotu i używania prekursorów materiałów wybuchowych (COM(2010)473 final), ustanowienie sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw oraz zwiększenie wysiłków w dziedzinie ochrony chemicznej, biologicznej, radiologicznej i jądrowej, bezpieczeństwa materiałów wybuchowych i ich wykrywania.

¹¹ Decyzja Rady 2007/779/WE, Euratom ustanawiająca wspólnotowy mechanizm ochrony ludności (przekształcenie) oraz decyzja Rady ustanawiająca Instrument Finansowy Ochrony Ludności (2007/162/WE, Euratom).

¹² COM(2011)934 final.

- (12) Tam gdzie jest to konieczne i możliwe wobec naglącej potrzeby, należy uzupełnić ustalenia w zakresie reagowania na szczeblu Unii przyjmując akty prawne lub zmieniając istniejące akty prawne zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatu.
- (13) Niniejsza decyzja nie ma wpływu na kwestie obronne. W przypadku gdy kryzys wymaga podjęcia działania w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB), oprócz wykorzystania zasobów wojskowych objętych istniejącymi ustaleniami dotyczącymi ochrony ludności, konieczne jest podjęcie decyzji przez Radę zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatu.
- (14) W komunikacie Komisji w sprawie strategii bezpieczeństwa wewnętrznego UE w działaniu: pięć kroków w kierunku bezpieczniejszej Europy¹³ wyznaczono cel zakładający zwiększenie odporności Europy na sytuacje kryzysowe oraz klęski lub katastrofy poprzez szereg działań, w tym pełne wykorzystanie klauzuli solidarności i opracowanie podejścia do oceny zagrożenia i ryzyka uwzględniającego wszystkie zagrożenia. Zgodnie z tym należy również przygotować oraz regularnie aktualizować międzysektorowy przegląd głównych źródeł ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi oraz katastrofami spowodowanymi przez człowieka.
- (15) Należy uruchomić na szczeblu unijnym proces zintegrowanej oceny zagrożenia i ryzyka, który powinien umożliwić Radzie Europejskiej ocenę zagrożeń, przed którymi stoi Unia Europejska, aby umożliwić Unii i jej państwom członkowskim podjęcie skutecznych działań.
- (16) W dniu 22 listopada 2012 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję 2012/2223 w sprawie klauzul wzajemnej obrony i solidarności UE: wymiaru politycznego i operacyjnego.
- (17) Ustalenia przewidziane w niniejszej decyzji pozostają bez uszczerbku dla dalszego rozwoju specjalnych ustaleń dotyczących postępowania w sytuacjach kryzysowych występujących poza terytorium państw członkowskich.
- (18) Niniejsza decyzja nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz musi być stosowana zgodnie z tymi prawami i zasadami.
- (19) Ponieważ cele niniejszej decyzji, mianowicie zastosowanie przez Unię klauzuli solidarności, nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, natomiast mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Unii, Unia może podjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w wymienionym artykule niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Ogólny cel i przedmiot

¹³ COM(2010)673 final.

1. Niniejsza decyzja ustanawia zasady i procedury w celu wykonania przepisów art. 222 ust. 3 zdanie pierwsze Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „klauzulą solidarności”).
2. Ustalenia na poziomie Unii opierają się na mechanizmach i agencjach unijnych oraz stanowią ich uzupełnienie w celu zapewnienia informacji i wsparcia. W przypadku kryzysów o wymiarze zewnętrznym lub wymagających informacji wywiadowczych, zasobów wojskowych lub działania w ramach WPZiB, wysoki przedstawiciel i ESDZ wnoszą wkład poprzez podejmowanie odpowiednich inicjatyw i dostarczanie odpowiednich informacji i wsparcia w obszarze kompetencji wysokiego przedstawiciela.
3. Ustalenia te poprawiają skuteczność poprzez zwiększoną koordynację reagowania Unii i państw członkowskich.
4. Koordynacja na poziomie politycznym w Radzie opiera się na uzgodnieniach UE dotyczących koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych, a także zapewnia spójność i komplementarność z działaniami Unii.

Artykuł 2

Zakres

Niniejszą decyzję stosuje się w przypadku ataków terrorystycznych lub klęsk żywiołowych bądź katastrof spowodowanych przez człowieka, bez względu na to, czy powstały one na lub poza terytorium państw członkowskich:

- a) na terytorium państw członkowskich, do których Traktat ma zastosowanie, w tym na powierzchni lądowej, morzach terytorialnych i w przestrzeni powietrznej;
- b) jeśli dotyczą statków (na wodach międzynarodowych) lub samolotów (w międzynarodowej przestrzeni powietrznej) bądź infrastruktury krytycznej (takiej jak morskie instalacje naftowe i gazowe), znajdujących się w jurysdykcji państwa członkowskiego.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- a) Sytuacja kryzysowa: poważna, nieprzewidziana i często niebezpieczna sytuacja, wymagająca szybkiego działania; sytuacja, która może mieć wpływ na życie, środowisko, infrastrukturę krytyczną lub podstawowe funkcje społeczne lub stanowić dla nich zagrożenie, której przyczyną jest klęska żywiołowa lub katastrofa spowodowana przez człowieka lub ataki terrorystyczne;

- b) Klęska lub katastrofa: oznacza dowolną sytuację, która ma lub może mieć niekorzystny wpływ na ludzi, środowisko naturalne lub mienie;
- c) Atak terrorystyczny: przestępstwo terrorystyczne zdefiniowane w decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu 2002/475/WSiSW, zmienionej decyzją ramową Rady z dnia 28 listopada 2008 r., 2008/919/WSiSW;
- d) Gotowość: oznacza stan gotowości i zdolności zasobów ludzkich i materialnych do zapewnienia skutecznego szybkiego reagowania na sytuację nadzwyczajną w wyniku podjętych uprzednio działań;
- e) Reagowanie: wszelkie działania podejmowane w trakcie lub po zażegnaniu klęski lub katastrofy, bądź rzeczywistego lub mającego nastąpić ataku terrorystycznego w celu usunięcia ich bezpośrednich negatywnych skutków.

Artykuł 4

Uruchomienie

1. Państwo członkowskie będące przedmiotem rzeczywistego lub mającego nastąpić ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka może powołać się na klauzulę solidarności, jeżeli po wykorzystaniu możliwości, jakie oferują istniejące środki i instrumenty na szczeblu krajowym lub unijnym uważa, że sytuacja przerosła jego zdolności do reagowania.
2. Dotknięte klęską lub katastrofą państwo członkowskie zwraca się z wnioskiem do przewodniczącego Komisji Europejskiej, poprzez Centrum Reagowania Kryzysowego oraz powiadamia jednocześnie prezydencję Rady.
3. Centrum Reagowania Kryzysowego pełni funkcję działającego 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu początkowego jednolitego punktu kontaktowego dla właściwych organów dotkniętego klęską lub katastrofą państwa członkowskiego.

Artykuł 5

Ustalenia w zakresie reagowania na poziomie Unii

1. Po powołaniu się na klauzulę solidarności Komisja i wysoki przedstawiciel, zgodnie z art. 1 ust. 2:
 - a) identyfikują i wykorzystują wszystkie odpowiednie instrumenty unijne, które mogą w największym stopniu ułatwić reagowanie na sytuację kryzysową, w tym instrumenty sektorowe, operacyjne, decyzje polityczne i finansowe (np. mechanizm ochrony ludności, centrum analizy strategicznej i reagowania, mechanizm reagowania w sytuacjach kryzysowych dotyczących zdrowia, zasoby wywiadowcze INTCEN), które leżą w gestii Komisji i wysokiego przedstawiciela, jak również zasoby wojskowe mobilizowane poprzez EUMS; wskazują instrumenty i środki leżące w kompetencjach agencji Unii oraz proponują ich wykorzystanie;

- b) oceniają, czy istniejące instrumenty są wystarczające;
- c) regularnie sporządzają sprawozdania ze zintegrowanej oceny sytuacji i analizy, które wspierają koordynację i przyczyniają się do podejmowania decyzji na szczeblu politycznym w Radzie;
- d) w stosownych przypadkach przedkładają Radzie wnioski, w szczególności dotyczące: decyzji operacyjnych w sprawie wzmocnienia istniejących mechanizmów, decyzji w sprawie środków wyjątkowych podejmowanych przez państwa członkowskie i nieprzewidzianych w istniejących instrumentach; koordynacji polityki i wymiany informacji w celu stworzenia niezbędnych warunków regulacyjnych; środków operacyjnych lub środków wspierania szybkiej reakcji państw członkowskich.

Komisja zwołuje spotkania w celu przygotowania proponowanych środków w ramach reagowania kryzysowego. Komisja zaprasza do udziału w nich ESDZ i odpowiednie agencje UE.

2. Centrum Reagowania Kryzysowego (CRK) stanowi początkowe jednolite centrum operacyjne dla państw członkowskich na szczeblu unijnym. Komisja, w porozumieniu z wysokim przedstawicielem, może następnie wyznaczyć inne centrum, bardziej kompetentne do realizacji tego zadania, biorąc pod uwagę charakter sytuacji kryzysowej. Wyznaczone centrum operacyjne pełni początkowo funkcję głównego punktu kontaktowego dla państw członkowskich. Koordynuje działania operacyjne i sporządza sprawozdania z oceny sytuacji.

Artykuł 6

Uzgodnienia UE dotyczące koordynacji działań w Radzie

Po powołaniu się na klauzulę prezydencja Rady może podjąć decyzję o uruchomieniu uzgodnień UE dotyczących koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych oraz określić najbardziej odpowiednie rozwiązania dotyczące trybu szybkiej konsultacji i procesu podejmowania decyzji w Radzie, zgodnie ze zobowiązaniem do pomocy. Wsparcie działań w ramach uzgodnień dotyczących koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych zapewniane jest przez Sekretariat Generalny Rady, Komisję i ESDZ.

Artykuł 7

Sprawozdania z oceny sytuacji

Sprawozdania z oceny sytuacji będą sporządzane przez CRK lub wyznaczone centrum operacyjne, we współpracy z Centrum Sytuacyjnym UE. Sprawozdania te powstaną w oparciu o wkład różnych centrów rozporządzających oceną sytuacji oraz centrów zarządzania kryzysowego państw członkowskich, Komisji, ESDZ oraz odpowiednich agencji UE, jak i właściwych organizacji międzynarodowych.

Artykuł 8

Zintegrowana ocena zagrożenia i ryzyka na poziomie Unii

1. Począwszy od 2015 r. Komisja i wysoki przedstawiciel będą regularnie sporządzać wspólne sprawozdanie ze zintegrowanej oceny zagrożenia i ryzyka na poziomie unijnym.
2. Sprawozdanie to będzie się opierać na ocenach zagrożenia i ryzyka, które obecnie kompilowane są w różnych sektorach (np. zajmujących się terroryzmem, przestępczością zorganizowaną, ochroną ludności, zdrowiem, ochroną środowiska, zmianami klimatycznymi itp.) na podstawie monitorowania, interpretacji i wymiany informacji przedstawianych przez państwa członkowskie (za pośrednictwem istniejących sieci sektorowych lub centrów kryzysowych) i agencje Unii, jak również odpowiednie organizacje międzynarodowe.
3. Sprawozdania ze zintegrowanej oceny zagrożenia i ryzyka będą stanowić podstawę do przeprowadzania regularnej oceny przez Radę Europejską.

Artykuł 9

Gotowość

Państwa członkowskie, Komisja i wysoki przedstawiciel mogą ocenić, czy środki dostępne w całej Unii i państwach członkowskich spełniają wymogi związane z poważnymi zagrożeniami, określając ewentualne luki i najbardziej skuteczne i opłacalne sposoby ich wypełnienia oraz przyczyniać się do powstania rzeczywistej solidarności.

Artykuł 10

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*